

ת"פ 30994/03/10 - מחמד כלף נגד מדינת ישראל, יעל שפטלוביץ, עידו בורשן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 30994-03-10 מדינת ישראל נ' כלף

מספר בקשה: 8

לפני כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
המבקש: מחמד כלף
ע"י עו"ד ראאד אבומוך
נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל 2. יעל שפטלוביץ 3. עידו בורשן
ע"י עו"ד אשר פרי

החלטה

בפני בקשת המבקש-הנאשם מיום 25.3.19 לפסיקת פיצויים לפי סעיפי החוק הבאים:

סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וקביעת הפיצוי בהתאם לקבוע בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982; סעיף 81 לחוק העונשין הנ"ל, לצורך חיוב המתלוננים בהוצאות הגנה; וסעיף 7א(ב) בצירוף

עמוד 1

סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1965;

המשיבה 1, היא המאשימה, השיבה גם בשם המשיבים 2 ו-3, המתלוננים.

ב"כ המלומדים של הצדדים הסכימו כי החלטה זו תינתן על-סמך טיעוניהם בכתב, ולכן לא זומנו לדיון.

רקע:

1. בכתב האישום שהוגש ביום 28.3.10 הואשם המבקש בעבירת גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, וכך נטען: ביום 9.4.08, במהלך עבודתו בתחנת דלק "פז", גנב הנאשם דלק משני רכבים, בכך שהוציא את הפייה מדלקן הרכבים של המתלוננים, והעביר את צינור הדלק למיכל מילוי (ג'ריקן).
2. ביום 8.11.10 כפר המבקש בכתב האישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות.
3. ביום 7.2.11 העידו המתלוננים והתיק נקבע לפרשת הגנה וגמר ליום 2.6.11. הדיונים בתיק נדחו מספר פעמים, מטעמי בימ"ש ולבקשת הצדדים, בין היתר לצורך איתור עד תביעה.
4. ביום 10.5.12 הסתיימה שמיעת הראיות. המאשימה ביקשה להרשיע את המבקש, אלא שלאחר דיון שבהסכמת הצדדים לא תועדה בפרוטוקול הסכימה המאשימה לזיכוי המבקש מחמת הספק. בהכרעת הדין (שבפרוטוקול הדיון מופיעה בטעות כ"החלטה") קבעתי בזו הלשון:

"לנוכח עמדות הצדדים ולאחר צפייה חוזרת ונשנית בסרטונים, אני מורה על זיכוי של הנאשם מחמת הספק."

תמצית טענות המבקש:

5. בפתח בקשתו גולל המבקש את מצבו הכלכלי והרפואי הקשה אליו נקלע. לדבריו, בשל ההליך הפלילי דנן לצד תביעה נזיקית (בעקבות הרשעתו בהליך פלילי שאינו מענייננו), לא הצליח להשתלב במעגל העבודה וכך תפחו חובותיו והגיעו לסך של 3.5 מיליון ₪.
6. לטענת המבקש יש לפסוק לטובתו הוצאות בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין ובהתאם לסעיף 81 לחוק העונשין ובכלל זה להתחשב במשך שנות ניהול ההליך הפלילי, וכן לפסוק פיצוי בגין עוגמת נפש ופגיעה בשמו הטוב. נטען, כי כוונת העדים בהגשת התלונה עולה מתשובתו של המתלונן בעדותו לשאלה "מה תיאור המתדלק?", לפיה תיאר את המבקש כ"ערבי בשנות ה-30 בערך".
7. לעניין הנזק נטען, כי טיבו והיקפו באים לידי ביטוי מהשלכות ניהול ההליך על חייו כיום ובעתיד.
8. בתשובתו הוסיף המבקש, כי הרובד העובדתי והמשפטי נתמך בנספחי הבקשה והמאשימה בחרה שלא לשקול את מלוא השיקולים הרלוונטיים.

תמצית טענות המשיבה 1 בשמה ובשם משיבים 2 ו-3:

9. ראשית, יש לדחות את בקשת המבקש לפי סעיף 80 לחוק העונשין מן הנימוקים הבאים:

א. הבקשה נסמכת על הפנייה לסעיפי חוק מבלי שניתנה התייחסות לעילה בשמה המבקש עותר וממילא לא צורפו אסמכתאות וראיות התומכות בה.

ב. נטל ההוכחה המוטל על המבקש לא הורם כלל, ולא הוצגה ראשית ראייה לתמיכה במסד הטענות שבבסיס הבקשה, גובה הפיצוי והנזק שנגרם.

ג. עסקינן בתיק חקירה ישן שבוער ועל אף שהמבקש לא הפנה לראיות ספציפיות, אין

באפשרות המאשימה לעיין במסמכים רלוונטיים אפילו ברמה התיאורטית, על מנת לבחון אם התגבשה עילה למתן פיצויים.

ד. המבקש זוכה מחמת הספק ובכך יש לחזק את ההשערה, כי לפחות בתחילת הדרך יכול

והיה סיכוי סביר להרשעה, בעת שהתביעה בחנה את הראיות לצורך הגשת כתב האישום. עיון בפרוטוקול הדיון מיום 10.5.12 מחזק השערה זו, מאחר שניתן ללמוד ממנו על כך שהסכמת התביעה לזיכוי ניתנה לאחר שהתביעה צפתה בסרטון שלא היה קודם לכן בידי התביעה.

10. שנית, יש לדחות את בקשות המבקש לפי סעיף 81 לחוק העונשין ועוולות לשון הרע:

א. התנאי הבסיסי בעתירה לפי סעיף 81 לחוק העונשין, הינו צירוף תלונת המתלוננים והוכחת הפסול שבתלונה והדבר לא נעשה.

ב. המבקש לא הסביר ולא הוכיח כיצד התגבשה העילה לעתירה לפי סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע. עם זאת, נטען, כי הדברים שנאמרו בפרוטוקול הדיון מהווים פרסום מותר לפי סעיף 13 (5) לחוק איסור לשון הרע.

לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים אני דוחה את הבקשה:

11. סעיף 80 לחוק העונשין:

א. מועד הגשת הבקשה-
בפסיקה נקבע, כי בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין תוגש עם תום הדיון או בסמוך לדיון. הרציונל לכך הינו, שהכרעה בשאלת הפיצויים והוצאות ההגנה הינה חלק אינטגרלי מההליך הפלילי העיקרי, ונסמכת על ההליכים והחומר הראייתי שבתיק, אשר על יסודם מחליט בית המשפט אם התקיימו העילות המצדיקות פיצויים אם לאו. עוד נקבע, כי בקשה שלא הוגשה "עם תום הדיון", צריכה להיות מוגשת בסמוך לאחר סיום הדיון (ראו דברי כב' הש' מזוז בע"פ 2255/15 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (2016),

בפסקה מס' 9).

בעניינו, הכרעת הדין ניתנה ביום 10.5.12 ואילו הבקשה הוגשה ביום 25.3.19 קרי, כעבור כשש שנים ואחד עשר חודשים ומבלי שמצאתי בבקשה כל נימוק המצדיק הגשתה באיחור כה ניכר.

ב. המבקש לא נימק ולא ביסס את טענותיו לעילות הקבועות בחוק - היעדר יסוד להאשמה או קיומן של נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי - ולא הוכיח כיצד הן מתקיימות בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה. המבקש הסתפק בהפניה ללשון החוק בלבד, ובכך אין די (וראו הלכה שנפסקה בע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד(3) 73, 100 (2002) וחידודה בע"פ 7235/16 **כהן נ' מדינת ישראל** (2018)). אף על פי שהמבקש לא פרט את טענותיו, אתיחס לשתי העילות: העילה הראשונה, הגשת כתב האישום עומדת במבחן "התובע הסביר" וזאת עולה אף מדברי הסנגור בישיבת ההוכחות מיום 10.5.12:

"כתב האישום הוגש כאשר לא היה ברשות המאשימה סרטון שהוגש בשלב מאוחר להגשת כתב האישום. לדעתי היה צריך לבטל מיד את כתב האישום עם קבלת הסרטון כיוון שהסרטון דווקא מפריך את טענות התביעה".

ג. העילה השנייה, קיומן של נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי, מנוסחת באופן רחב על מנת לאפשר לבית המשפט שיקול דעת שאיננו תחום ברשימה סגורה של מקרים, ומתירה "מבט-על" כולל על ההליך בשלמותו (**דבש**, בעמ' 91). עם זאת, נקבעו קווים מנחים וקטגוריות כלליות באשר להיקפה של עילה זו, וניתן לסווגם לשלושה: (1) נסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו; (2) טיב זיכוי של הנאשם; (3) נסיבות אישיות של הנאשם שזוכה - כגון פגיעה בבריאותו, בשמו הטוב, במשפחתו וכדומה. לצד קטגוריות אלו התפתחו בפסיקה מבחני-משנה, ביניהם: התנהגות המשטרה והתביעה, התנהגות הנאשם בחקירתו או במהלך משפט, סוג העבירה והעונש לו הנאשם היה צפוי אלמלא זיכוי (**כהן**, פסקה 13; **דבש**, פסקה 64). בעניינו, ההליך המשפטי התנהל תוך פרק זמן סביר ללא שיהיו בהגשת כתב האישום ובניהולו של ההליך, הנאשם זוכה מחמת הספק, לא היה נתון בתנאים מגבילים כלשהם, וטענותיו באשר לקשר שבין ההליך הפלילי לנסיבות חייו הקשות ותרומתו של ההליך הפלילי להסתבכותו הכלכלית. יתכן בהחלט, שלמבקש נגרמו נזקים המאפיינים כל נאשם במשפט פלילי, אך המבקש לא ציין כל נזק חריג או מיוחד, או נסיבה אחרת המצדיקה פיצוי.

ד. כמו-כן, המבקש לא סיפק ראיות לעניין הוצאות ההגנה, אלא תלה בקשתו בסכום המקסימאלי לפיצוי הקבוע בחוק.

12. סעיף 81 לחוק העונשין:

סעיף זה מאפשר לחייב מתלונן לשלם לנאשם שזוכה הוצאות הגנה. בהתאם לפסיקה, הזיכוי שאליו מתייחס סעיף 81(א) לחוק העונשין הינו "זיכוי מוחלט" (**דבש**, עמ' 113 וע"פ 1703/96 פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 708,710 (1997)). בעניינו, הזיכוי הינו זיכוי מחמת הספק. אם לא די בכך, לא עלה בידי המבקש להוכיח את קיומו של התנאי השני, לפיו התלונה הוגשה בקלות ראש, ללא יסוד או לשם קינטור. טענתו באשר לכוונת המתלוננים להגיש נגדו תלונה רק בשל היותו ערבי, אין לה על מה שתסמוך: עיון בחקירה במלואה מעלה, כי המתלונן ציין זאת רק לצורך תיאור וזיהוי וכי שמו של המבקש הופיע על גבי החשבונית.

13. סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע:

המבקש טען לפגיעה בשמו הטוב וללשון הרע, אך לא פירט דבר לגבי שמו הטוב, אופי הפגיעה שנגרמה לו, איזו התבטאות בהליך מהווה לשון הרע, וככל שסבור שמתקיימת עילת תביעה לפי חוק זה הרי שיש להגיש תביעה בהליך אזרחי.

סוף דבר, הבקשה נדחית על כל ראשיה.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

עותקי ההחלטה יישלחו לצדדים.

ניתנה היום, ג' סיוון תשע"ט, 06 יוני 2019, בהעדר הצדדים.